

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Karly Cháberové a soudců JUDr. Dany Černé a JUDr. Ladislava Hejtmánka v právní věci

žalobců: a) **X**, narozený X
bytem X
b) **X**, narozená X
bytem X
c) **X**, narozená X
bytem X
d) **X**, narozená X
bytem X
všichni zastoupeni advokátkou Mgr. Renatou Wachtlovou
sídlem Pražská 346/33, Hořovice

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**,
sídlem Praha 1, Těšnov 65/17,

za účasti: 1. **X**, narozená X
bytem X
2. **X**, narozená X
bytem X
3. **X**, narozená X
bytem X
4. **X**, narozený X
bytem X
5. **X**, narozená X
bytem X
6. **X**, narozená X
bytem X
7. **X**, narozená X
bytem X

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

všichni zastoupeni advokátem JUDr. Janem
Luhanem sídlem Masarykova 1250, Lysá nad
Labem

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15.10.2013, č.j. 63150/2013-MZE-12142,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 15.10.2013, č.j. 63150/2013-MZE-12142, se **zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 24 732 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupkyně žalobců Mgr. Renaty Wachtlové, LL.M., advokátky.
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobci domáhali přezkoumání a zrušení rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 15.10.2013, č.j. 63150/2013-MZE-12142 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo změněno rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 4.4.2013, č.j. 102135/2013, jímž bylo ve zkráceném přezkumném řízení podle § 98 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zrušeno rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31.3.2003, č.j. 107/2003/5103-Ba 1890/90-Vá. Tímto rozhodnutím bylo dle ustanovení § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“) rozhodnuto o vlastnickém právu oprávněných osob k nemovitostem v rozhodnutí vyjmenovaném. Výrok rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 4.4.2013, č.j. 102135/2013 byl napadeným rozhodnutím změněn tak, že rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31.3.2003, č.j. 107/2003/5103-Ba 1890/90-Vá bylo zrušeno v části týkající se nezákonně vydaných pozemků v rozhodnutí vyjmenovaných s tím, že v této části se rozhodnutí vrací k novému projednání a rozhodnutí a ve zbytku zůstalo rozhodnutí nezměněno.
2. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2016, č.j. 6 A 238/2013-30, byla žaloba podle ustanovení § 46 odst. 2 s. ř. s. odmítnuta s odůvodněním, že rozhodnutí pozemkového úřadu o určení vlastnictví k nemovité věci podle § 9 odst. 4 zákona o půdě je rozhodnutím správního orgánu o soukromoprávním nároku, kde je soudní ochrana zajištěna postupem dle § 244 a následující o.s.ř. Takový charakter má i rozhodnutí o jeho přezkumu. Žalobci byli současně poučeni o možnosti podání žaloby v této věci v občanském soudním řízení dle části páté o. s. ř.
3. V souladu s poučením městského soudu podali žalobci u Okresního soudu v Berouně dne 19. 7. 2016 žalobu, kterou se v řízení podle části páté o. s. ř. domáhali, aby soud nahradil rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 15. 10. 2013, č.j. 63150/2013-MZE-12142 rozsudkem, kterým by bylo potvrzeno rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 4. 4. 2013, č.j.102135/2013.

4. Okresní soud v Berouně rozsudkem ze dne 27. 11. 2019, čj. 13 C 151/2016-230, žalobu v plném rozsahu zamítl. Svoje rozhodnutí odůvodnil především tím, že je přesvědčen, že v případě napadeného rozhodnutí Ministerstva zemědělství se jedná o rozhodnutí, které se týká věci vyplývající ze vztahu soukromého práva ve smyslu § 244 a násl. o. s. ř. Dále uvedl, že pokud napadené rozhodnutí v zásadě potvrzovalo stav nastolený rozhodnutím Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003, kterým byli za oprávněné osoby považováni všichni právní předchůdci současných účastníků řízení, pak lze konstatovat, že takový stav přesně odpovídá i situaci dosud zjištěné v rámci řízení před jednotlivými soudy a že napadeným rozhodnutím Ministerstva zemědělství ze dne 15. 10. 2013 nemohlo být do práv žalobců jakkoli zasazeno, a tedy je toto rozhodnutí správné.
5. Na základě odvolání žalobců byl usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 3. 9. 2020, čj. 28 Co 124/2020-286 rozsudek Okresního soudu v Berouně zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Krajský soud vyjádřil nesouhlas s právním posouzením věcné příslušnosti soudu k projednání dané věci, vyslovené Městským soudem v Praze v usnesení ze dne 20. 6. 2016. Uvedl, že jakkoli případy, kdy správní orgán vydal rozhodnutí podle § 9 odst. 4 zákona o půdě, spadají do kognice soudů v občanském soudním řízení, vedeném podle části páté o. s. ř., v nyní posuzované věci se o takový případ nejedná. Věcná příslušnost soudů v občanském soudním řízení je totiž založena až tehdy, kdy správní orgán rozhodl ve věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů meritorním rozhodnutím. Rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 15. 10. 2013 však takovým rozhodnutím není; jedná se o rozhodnutí povahy procesní, neboť pouze zrušilo část rozhodnutí pozemkového úřadu o vydání nemovitostí podle § 9 odst. 4 zákona o půdě. Tímto rozhodnutím proto nebylo žádné soukromé právo založeno či deklarováno. Krajský soud přitom odkázal na konkrétní judikaturu zvláštního senátu zabývající se obdobnými případy, zejména vyzdvihl závěry vyslovené v usnesení ze dne 21. 9. 2011, čj. Konf 65/2010-21. Z uvedených důvodů proto okresní soud závázal, aby postupem dle § 104c odst. 2 o. s. ř. předložil věc zvláštnímu senátu k rozhodnutí sporu o věcnou příslušnost mezi soudy rozhodujícími v občanském soudním řízení a soudy správními.
6. První kompetenční návrh Okresního soudu v Berouně zvláštní senát usnesením ze dne 14. 9. 021, čj. Konf 4/2021-26, odmítl z důvodu, že navrhovatel „*se výslovně v návrhu dovolává pravomoci civilních soudů danou věc projednat a rozhodnout a expressis verbis navrhuje, aby tuto pravomoc deklaroval i zvláštní senát (za současného odklizení usnesení odvolacího soudu, s jehož právním názorem okresní soud nesouhlasí)*“, tedy „*navrhovatel, jakožto soud rozhodující v občanském soudním řízení, svou pravomoc věc projednat a rozhodnout nepopírá*“, a proto nebyly splněny esenciální podmínky vyplývající z § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb.
7. K opětovnému kompetenčnímu návrhu Okresního soudu v Berouně zvláštní senát usnesením ze dne 7. 12. 2022, čj. Konf 31/2021-263 rozhodl tak, že příslušný vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Berouně pod sp. zn. 13 C 151/2016, je soud ve správním soudnictví. Dalším výrokem zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2016, čj. 6 A 238/2013-30. Zvláštní senát uvedl, že podstatou kompetenčního sporu je otázka, kdo je příslušný rozhodnout o zrušení, případně nahrazení rozhodnutí Ministerstva zemědělství, kterým bylo (částečně) zrušeno rozhodnutí pozemkového úřadu o restitučním nároku. Konstatoval, že k přezkoumání rozhodnutí pozemkového úřadu vydaného podle § 9 odst. 4 zákona o půdě jsou v obecné rovině příslušné soudy v občanském soudním řízení s tím, že nicméně konstantně judikuje, že „*pravomoc soudu v občanském soudním řízení bude založena až tehdy, kdy správní orgán rozhodne věcně o sporu nebo o jiné právní věci vyplývající*

ze soukromoprávních vztahů, tj. zjistí, co je právem, nebo toto právo založí. To odpovídá smyslu zákonné úpravy a nezpochybněnému trendu dřívější doktríny a judikatury.“ (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 20. 9. 2007, čj. Konf 22/2006-8, nebo ze dne 21. 9. 2011, čj. Konf 65/2010-21). Uvedl, že „v projednávané věci byl žalobou napadeným rozhodnutím Ministerstva zemědělství ze dne 15. 10. 2013, čj. 63150/2013-MZE-12142, změněn výrok rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 4. 4. 2013, sp. zn. 102135/2013, tak, že rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003, zn. 107/2003/5103-Ba1890/90-Vá, se ruší v části týkající se nezákonně vydaných pozemků v rozhodnutí vyjmenovaných s tím, že v této části se rozhodnutí vrací k novému projednání a rozhodnutí, a ve zbytku zůstává rozhodnutí pozemkového úřadu nezměněno, přičemž Státní pozemkový úřad rozhodoval jako dozorcí orgán v přezkumném řízení vedeném podle § 94 a násl. spr. ř., resp. v dané věci podle § 98 spr. ř. Napadeným rozhodnutím proto nebylo rozhodnuto věcně o sporu nebo jiné právní věci ve smyslu výše uvedené judikatury. Tímto rozhodnutím bylo pouze zčásti otevřeno správní řízení, v rámci něhož teprve bude věcně rozhodováno. Soudy v občanském soudním řízení budou věcně příslušné až k projednání případně podané žaloby proti tomuto později vydanému rozhodnutí. Žalobu směřující proti napadenému rozhodnutí by však měl projednat soud ve správním soudnictví, který se může zabývat pouze tím, zda byly splněny podmínky pro vydání rozhodnutí v přezkumném řízení a nikoli věcí samou.“ S ohledem na uvedené senát uzavřel, že žalobu proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, kterým bylo rozhodováno o odvolání v přezkumném řízení podle správního řádu, je příslušný projednat a rozhodnout soud ve správním soudnictví (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Dalším výrokem zvláštní senát zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2016, čj. 6 A 238/2013-30, který byl s právním názorem zvláštního senátu v nesouladu a kterým byla pravomoc soudů ve správním soudnictví o věci rozhodovat popřena (§ 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb.) a Městský soud v Praze (správní úsek) zavázal pokračovat v řízení o podané žalobě.

8. Žalobci v podané žalobě namítali, že napadené rozhodnutí je nezákonné jednak z důvodu procesních vad a jednak z důvodu jeho věcné nesprávnosti.
9. Pokud se jedná o procesní pochybení, žalobci namítali, že o jejich návrhu na přezkumné řízení podaném dne 11. 1. 2013 u Ministerstva zemědělství bylo rozhodnuto Státním pozemkovým úřadem, aniž by Ministerstvo zemědělství dle ustanovení § 12 správního řádu tento návrh usnesením Státnímu pozemkovému úřadu postoupilo.
10. Dále žalobci namítali, že v rozporu s ustanovením § 36 odst. 2 s. ř. s. nebyli jako účastníci řízení seznámeni s odvoláním (o probíhajícím odvolacím řízení neměli žádnou povědomost) a nebyla jim dána možnost se k němu vyjádřit.
11. V rámci procesních pochybení pak žalobci konečně namítali nesrozumitelnost výroku napadeného rozhodnutí, když z něho není zřejmé, zda vedle zrušené části rozhodnutí Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003 byla zrušena i další část rozhodnutí, či zda byla ponechána v platnosti. Tato skutečnost dle názoru žalobců činí napadené rozhodnutí i nicotným aktem ve smyslu § 77 odst. 2 správního řádu.
12. Z věcného hlediska pak žalobci namítali, že napadeným rozhodnutím bylo zrušeno rozhodnutí Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003 ve vztahu k pozemkům ve výroku tohoto rozhodnutí uvedeným s odůvodněním, že byly ke dni účinnosti zákona o půdě ve vlastnictví fyzických osob a jejich vydáním do vlastnictví oprávněných osob tak došlo k porušení zákona. Žalovaný však v rozhodnutí zcela opomněl na pozemky v žalobě specifikované, které byly ke dni vydání rozhodnutí Pozemkového úřadu v roce 2003

v podílovém spoluvlastnictví žalobců, když všichni spoluvlastníci nabyli vlastnická práva k uvedeným pozemkům na základě smluv uzavřených v roce 1994 a registrovaných na základě rozhodnutí tehdejšího Katastrálního úřadu v Berouně pod č. j. V-2056/1994 a č. j. V-2057/1994. S ohledem na uvedené mají žalobci za to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem o půdě, kdy je ponecháno v platnosti rozhodnutí pozemkového úřadu ze dne 31. 3. 2003, které vydává i nemovitosti, které ke dni vydání jsou ve vlastnictví fyzických osob – žalobců.

13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě k námitce nepostoupení návrhu na přezkumné řízení státnímu pozemkovému úřadu uvedl, že od 1. 1. 2013, kdy byl zákonem č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů zřízen Státní pozemkový úřad jako správní úřad s celostátní působností, který rozhoduje ve správním řízení, jak podle zákona č. 229/1991 Sb., zákona o půdě, tak podle zákona č. 139/2002 Sb. o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, je Ústředí státního pozemkového úřadu jako nadřízený správní orgán příslušné k provedení přezkumného řízení dle ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 503/2012 Sb. Vzhledem k tomu, že ke změně orgánu příslušného k provedení přezkumného řízení došlo na základě citovaného zákona, nebylo třeba vydat usnesení o postoupení věci. Jako nedůvodnou shledal rovněž námitku žalobců, že neměli možnost se seznámit s podklady pro správní rozhodnutí. Poukázal na to, že právní zástupkyně žalobců v průběhu odvolacího řízení dodávala do spisu listiny, ohledně odložení právní moci rozhodnutí PÚ Beroun. Měla tudíž možnost se s odvoláním, respektive v daném případě podanou žalobou a příslušným spisovým materiálem seznámit. K namítané nesrozumitelnosti výroku napadeného rozhodnutí pak žalovaný uvedl, že pokud byla změnou rozhodnutí Státního pozemkového úřadu zrušena jen část výroku rozhodnutí Pozemkového úřadu Beroun, je nepochybné, že jeho zbývající část zůstává nedotčena, což vyplývá i z odůvodnění napadeného rozhodnutí. K věcným námitkám pak žalovaný uvedl, že Státnímu pozemkovému úřadu ani Ministerstvu zemědělství nepřísluší přezkoumávat rozhodnutí soudu, která jsou pro ně závazná. V této otázce odkázal na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 7. 2. 2002, č. j. 45 Ca 57/2001 – 33 a na rozsudek téhož soudu ze dne 7. 6. 2012, č. j. 28 Co 214/2012 – 334, na jehož základě se stalo předmětné rozhodnutí Pozemkového úřadu Beroun pravomocným. Z uvedeného důvodu nemohlo být přezkumné řízení o vlastnictví k těmto pozemkům vedeno ani za předpokladu, že by rozhodnutí Pozemkového úřadu Beroun bylo vydáno v rozporu s právními předpisy. Jelikož se však soud nezabýval vlastnictvím k 17 pozemkům uvedeným v žalobou napadeném rozhodnutí, které byly nezákonně vydány oprávněným osobám, bylo možné v této části provést přezkum rozhodnutí Pozemkového úřadu Beroun, jak je uvedeno v napadeném rozhodnutí. Ze všech uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
14. V replice k vyjádření žalovaného žalobci poukázali na nepravdivost a neúplnost tvrzení žalovaného s tím, že zcela absentuje sdělení ohledně pozemků nacházejících se ve vlastnictví fyzických osob, které jsou vydány v rámci napadeného rozhodnutí. Tvrzení žalovaného o tom, že žalobci byli informováni o probíhajícím odvolacím řízení, jakož i o tom, že dodávali doklady v rámci tohoto řízení, jsou dle žalobců nepravdivá. Zdůraznili, že se žalovaný v odvolacím řízení neřídil příslušnými ustanoveními správního řádu, který tím opakovaně porušil a to k újmě žalobců.
15. Osoby zúčastněné na řízení navrhly odmítnutí žaloby pro její nepřípustnost, kterou shledávají jednak v tom, že napadené rozhodnutí nespĺňuje předpoklady dle § 65 odst. 1 s. ř. s., když se nejedná o meritorní rozhodnutí správního orgánu, ale o procesní rozhodnutí

v přezkumném řízení, na jehož základě by teprve správní orgán měl rozhodovat ve věci samé, tedy ve věci vlastnického práva účastníků a případně třetích osob k určitým pozemkům, jednak v tom, že by soud fakticky rozhodoval o věci již pravomocně dříve rozhodnuté. V tomto směru odkázaly na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 7. 6. 2012, č. j. 28 Co 214/2012 – 334, na jehož základě a s odkazem na něj bylo vydáno napadené rozhodnutí. Tvrzení žalobců, že nebyli žádným způsobem vyrozuměni o tom, že probíhá odvolací řízení, považují osoby zúčastněné na řízení za absurdní. V této souvislosti poukázaly na to, že odvolací řízení bylo zahájeno zvláštním způsobem, kdy žalobci byli v procesní pozici osob zúčastněných na řízení účastní soudního řízení vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 10 A 115/2013. Osoby zúčastněné na řízení se tam v procesní pozici žalobců domáhaly zrušení rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 4. 4. 2013, č. j. 102135/2013, jímž bylo ve zkráceném přezkumném řízení zrušeno v celém rozsahu rozhodnutí Pozemkového úřadu Beroun z 31. 3. 2003. Účastníky tehdy Státní pozemkový úřad nesprávně poučil, že proti jeho rozhodnutí není přípustný opravný prostředek. Osoby zúčastněné na řízení podaly proti uvedenému rozhodnutí žalobu, v níž řádně označily žalobce jako osoby zúčastněné na řízení. Tuto žalobu Městský soud v Praze meritorně neprojednával, ale usnesením ze dne 28. 6. 2013, č. j. 10 A 115/2013 – 12 jí odmítl s tím, že ji posoudil jako opravný prostředek proti uvedenému rozhodnutí a postoupil věc k rozhodnutí o opravném prostředku Ministerstvu zemědělství. Osoby zúčastněné na řízení předpokládají, že uvedené usnesení bylo doručeno i tehdejšími osobám zúčastněným na řízení tedy žalobcům a tito tedy mohli vědět, že Ministerstvo zemědělství jako odvolací orgán bude ve věci rozhodovat. I v případě, že by žalobci neměli možnost dozvědět se o tom, že odvolací řízení probíhá, nemohla by mít tato procesní vada žádný dopad na rozhodnutí soudu v dané věci. Jako vykonstruované pak hodnotily tvrzení žalobců o údajné nesrozumitelnosti výroku napadeného rozhodnutí. Mají za to, že rozhodnutí je naprosto srozumitelné. Zatímco prvoinstanční správní orgán zrušil ve zkráceném přezkumném řízení rozhodnutí Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003 v celém rozsahu, odvolací orgán zrušil pouze část uvedeného rozhodnutí týkající se pozemků, které byly ke dni účinnosti zákona o půdě ve vlastnictví třetích fyzických osob a které tudíž neměly být vydány. Ohledně veškerých ostatních pozemků, které byly rozhodnutím Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003 vydány do spoluvlastnictví žalobců a osob zúčastněných na řízení, respektive jejich právních předchůdců, rozhodnutí zrušeno nebylo a zůstalo v platnosti. Odvolací orgán svým výrokem nahradil celý výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, nikoli jen jeho část, jak tvrdí žalobci. To je zřejmé rovněž z odůvodnění napadeného rozhodnutí. K věcným námitkám vzneseným žalobci pak osoby zúčastněné na řízení uvedly, že překážka vydání se vztahuje toliko na nemovitosti, které byly zapsány ve vlastnictví fyzických osob ke dni účinnosti zákona o půdě, a to se nemůže týkat žalobců či jejich právních předchůdců, jejichž vlastnické právo vzniklo až v návaznosti na již proběhlý restituční proces.

16. Ze spisového materiálu bylo zjištěno, že na pozemky, které jsou předmětem sporu, uplatnili nárok právní předchůdci žalobců i zúčastněných osob. Rozhodnutím Okresního pozemkového úřadu v Berouně ze dne 27. 1. 1993, čj. OPÚ 2529/92-Vá, se X a X (právní předchůdci žalobců) stali spoluvlastníky nemovitých věcí v k. ú. X, X, X, X, X a X podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“). Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozhodnutím ministra zemědělství ze dne 7. 2. 2000, čj. 242/2000-1000, a věc byla vrácena správnímu orgánu k novému projednání a rozhodnutí s tím, že pozemkový úřad vydal nesprávně nemovité věci v rámci restitučního řízení dne 27. 1. 1993 pouze právním

předchůdcům žalobců, neboť bylo nutné zkoumat, zda zde nejsou ještě další oprávněné osoby ve smyslu zákona o půdě. Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 7. 2. 2002, čj. 45 Ca 57/2001-33, pak bylo konstatováno, že X (právní předchůdkyně zúčastněných osob) uplatnila své restituční nároky ke shodným nemovitostem jako právní předchůdci žalobců ve smyslu zákona o půdě řádně a včas.

17. Rozhodnutím Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003, zn. 107/2003/5103-Ba1890/90-Vá, bylo postupem podle § 9 odst. 4 zákona o půdě určeno, že účastníci řízení (nyní žalobci i zúčastněné osoby), respektive jejich právní předchůdci, jsou vlastníky blíže specifikovaných pozemků v k. ú. X, X, X, X, X a X.
18. Rozsudkem Okresního soudu v Berouně č. j. 6 C 175/2003-232 ze dne 17. 5. 2011 bylo určeno, že žalobci jsou vlastníky dotčených nemovitostí. Soud dospěl k závěru, že X neuplatnila řádně a včas své restituční nároky ve smyslu zákona o půdě.
19. Rozsudkem Krajského soudu v Praze č. j. 28 Co 214/2012-334 ze dne 7. 6. 2012 byl tento rozsudek změněn tak, že žaloba na určení vlastnictví byla v plném rozsahu zamítnuta. Odvolací soud dospěl k závěru, že X byla oprávněnou osobou ve smyslu restitučního předpisu, tedy zákona o půdě, a navíc svůj restituční nárok řádně a včas vůči povinné osobě uplatnila.
20. Rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky č. j. 28 Cdo 807/2013-397 ze dne 26. 2. 2014, bylo dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 28 Co 214/2012-334 ze dne 7. 6. 2012 zamítnuto. Dovolací soud nedospěl k závěru, že by dosavadní řízení trpělo jakoukoliv vadou a rozhodnutí odvolacího soudu by nemělo oporu v provedeném dokazování
21. Dne 11. 1. 2013 podali žalobci podnět k přezkumnému řízení, v němž uvedli, že po předložení pravomocného rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003, zn. 107/2003/5103-Ba1890/90-Vá, katastrálnímu úřadu bylo zjištěno, že byly vydány mimo jiné i pozemky, které byly již před účinností zákona o půdě (a jsou dosud) ve vlastnictví fyzických osob, které nabyly tyto nemovitosti řádně dle dříve platných předpisů. Tedy pozemkový úřad vydal předmětným rozhodnutím i nemovitosti, které podle zákona o půdě vydat nelze, a proto žalobci navrhli, aby napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a zrušeno v celém rozsahu. Státní pozemkový úřad rozhodnutí pozemkového úřadu přezkoumal ve zkráceném přezkumném řízení podle § 98 správního řádu a rozhodnutím ze dne 4. 4. 2013, sp. zn. 102135/2013, jej zrušil a věc vrátil Ministerstvu zemědělství – Pozemkovému úřadu Beroun k dalšímu řízení.
22. Proti rozhodnutí Státního pozemkového úřadu podaly X a X odvolání, k němuž bylo toto rozhodnutí rozhodnutím Ministerstva zemědělství ze dne 15. 10. 2013, čj. 63150/2013-MZE-12142, změněno tak, že ke zrušení rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun došlo pouze ve vztahu k některým vydaným nemovitostem a pouze v tomto rozsahu se věc vrací pozemkovému úřadu k dalšímu řízení. Důvodem pro uvedený postup byla podle odůvodnění rozhodnutí skutečnost, že v případě pozemků ve výroku rozhodnutí uvedených došlo k porušení zákona, když pozemkový úřad vydal do vlastnictví oprávněných osob pozemky, které ke dni účinnosti zákona o půdě byly ve vlastnictví fyzických osob a o pozemku p. č. st. X v k. ú. X již bylo pravomocně rozhodnuto. Ostatní parcely, respektive nemovitosti, tak nebyly přezkumným řízením dotčeny

23. Městský soud v Praze vázán právním názorem, který byl vyjádřen ve shora uvedeném usnesení zvláštního senátu, přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí z hlediska uplatněných žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
24. Před vlastním posouzením věci se soud k námitce osob zúčastněných na řízení zabýval přípustností podané žaloby.
25. Jak již bylo uvedeno výše, předmětem k přezkumu v projednávané věci je rozhodnutí žalovaného, kterým byl změněn výrok rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 4. 4. 2013, sp. zn. 102135/2013, tak, že rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003, zn. 107/2003/5103-Ba1890/90-Vá, se ruší v části týkající se nezákonně vydaných pozemků v rozhodnutí vyjmenovaných s tím, že v této části se rozhodnutí vrací k novému projednání a rozhodnutí, a ve zbytku zůstává rozhodnutí pozemkového úřadu nezměněno. V případě napadeného rozhodnutí se tak jedná o rozhodnutí, které zasahuje do subjektivních práv žalobců nabytých v pravomocně ukončeném správním řízení (k tomu srovnej rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 9. 2007, č. j. 4 As 31/2006 – 73, č. 1513/2008 Sb. NSS), a proto může být předmětem soudního přezkumu.
26. V projednávané věci pak soud neshledal ani existenci překážky věci rozsouzené (res iudicata). Důvodem je skutečnost, že v případě věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 28 Co 214/2012 a nyní projednávané věci se nejedná o totožnou věc, neboť není dána totožnost předmětu řízení. V rámci řízení vedeného u Krajského soudu v Praze se žalobci domáhali určení vlastnictví výše specifikovaných pozemků v k. ú. X, X, X, X, X a X. Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 7. 6. 2012, č. j. 28 Co 214/2012 – 334 byl změněn rozsudek Okresního soudu v Berouně ze dne 17. 5. 2011, č. j. 6 C 175/2003 – 232 tak, že žaloba, že žalobci jsou vlastníky ve výroku specifikovaných pozemků ve shora uvedeném katastrálním území, byla zamítnuta. V nyní projednávané věci se žalobci prostřednictvím podnětu k přezkumnému řízení domáhali zrušení rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003, kterým bylo postupem podle § 9 odst. 4 zákona o půdě rozhodnuto, že vlastníky dotčených nemovitostí se stali nejen žalobci, ale i osoby zúčastněné na řízení. Toto rozhodnutí bylo napadeným rozhodnutím ve zkráceném přezkumném řízení z části zrušeno.
27. Dále soud přistoupil k posouzení procesních námitek žalobců. Jako nedůvodnou shledal soud námitku, že žalovaný nepostupoval v souladu s ustanovením § 12 správního řádu, když návrh na přezkumné řízení usnesením nepostoupil Státnímu pozemkovému úřadu jako orgánu příslušnému. Předmětem přezkumu v projednávané věci je rozhodnutí vydané v rámci zkráceného přezkumného řízení. Přezkumné řízení se coby dozorčí prostředek zahajuje výlučně na základě zásady oficiality, tj. z moci úřední. K jeho provedení je sice možné podávat podněty, ty však nejsou žádostmi či jinými návrhy, jimiž se zahajuje správní řízení (§ 44 správního řádu). Podání žalobců ze dne 11. 1. 2013 adresované Ministerstvu zemědělství označené jako „návrh na přezkumné řízení dle § 94 správního řádu“ je tak třeba považovat za podnět k provedení přezkumného řízení. Podle ustanovení § 12 správního řádu *dojde-li podání (§ 37) správnímu orgánu, který není věcně nebo místně příslušný, bezodkladně je usnesením postoupí příslušnému správnímu orgánu a současně o tom uvědomí toho, kdo podání učinil (dále jen "podatel")*. Má-li správní orgán, jemuž bylo podání postoupeno, za to, že není věcně nebo místně příslušný, může je usnesením postoupit dalšímu správnímu orgánu nebo vrátit jen se souhlasem svého nadřízeného správního orgánu. Usnesení vydaná podle tohoto ustanovení se pouze poznamenají do spisu. Podle uvedeného ustanovení se postoupení formou usnesení

uplatní, pokud jde o podání ve smyslu § 37 správního řádu. V případě, že byl určitému správnímu orgánu doručen podnět k zahájení správního řízení, tak jako tomu bylo v projednávané věci, a tento správní orgán není k takovému správnímu řízení příslušný, uplatní se § 42 správního řádu, který postoupení formou usnesení nevyžaduje. V takovém případě nepřislušný správní orgán podnět postoupí neformálním přípisem. Jestliže tedy žalovaný, kterému byl doručen podnět žalobců k provedení přezkumného řízení, tento podnět nepostoupil formou usnesení Státnímu pozemkovému úřadu jako orgánu příslušnému k rozhodnutí o něm, nepochybil.

28. Jako nedůvodnou shledal soud rovněž námitku týkající se nesrozumitelnosti výroku napadeného rozhodnutí. Napadeným rozhodnutím byl změněn výrok rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 4. 4. 2013 tak, že rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003 se ruší pouze v části týkající se nezákonně vydaných pozemků ve výroku vyjmenovaných s tím, že v této části se rozhodnutí vrací k novému projednání a rozhodnutí. Z formulace výroku napadeného rozhodnutí je tak dle názoru soudu jednoznačně seznatelné, že rozhodnutí Státního pozemkového úřadu bylo změněno tak, že ke zrušení rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun došlo pouze ve vztahu k některým vydaným pozemkům a pouze v tomto rozsahu se věc vrací Pozemkovému úřadu k dalšímu řízení. Ve zbytku pak zůstalo rozhodnutí Pozemkového úřadu nezměněno.
29. Jako důvodnou však posoudil soud námitku žalobců, že jako účastníci řízení nebyli seznámeni s podaným odvoláním a nebyla jim dána možnost se k němu vyjádřit. Ze spisového materiálu k této námitce vyplývá, že proti rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 4. 4. 2013, č. j. 102135/2013 podaly osoby zúčastněné na řízení u Městského soudu v Praze žalobu, když se řídily nesprávným poučením, dle kterého se proti tomuto rozhodnutí nelze dále odvolat. Městský soud v Praze usnesením ze dne 28. 6. 2013, č. j. 10 A 115/2013 – 12 žalobu dle § 46 odst. 5 s. ř. s. odmítl a věc postoupil k vyřízení opravného prostředku Ministerstvu zemědělství. S ohledem na odmítnutí žaloby nebylo jednáno s žalobci jako možnými osobami zúčastněnými na řízení a žaloba ani uvedené usnesení jim nebylo doručováno. Odvolání (resp. žaloba) proti rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 4. 4. 2013, č. j. 102135/2013 nebylo žalobcům v průběhu odvolacího řízení odvolacím orgánem doručeno. Tvzení žalovaného ve vyjádření k žalobě, dle kterého právní zástupkyně žalobců v průběhu odvolacího řízení dodávala do spisu listiny ohledně odložení právní moci rozhodnutí Pozemkového úřadu Beroun a měla tudíž možnost se s odvoláním, respektive s podanou žalobou a příslušným spisovým materiálem seznámit, nemá oporu ve spise.
30. Napadeným rozhodnutím žalovaný na základě odvolání osob zúčastněných na řízení rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 4. 4. 2013 změnil tak, že rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003 zrušil v části týkající se nezákonně vydaných pozemků v rozhodnutí vyjmenovaných tím, že se této části rozhodnutí vrací k novému projednání a rozhodnutí. Žalobci se přitom v rámci podnětu k provedení přezkumného řízení domáhali zrušení rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003 v plném rozsahu. Za této situace bylo povinností žalovaného zajistit žalobcům jako účastníkům odvolacího řízení plné uplatnění jejich procesních práv, tedy zaslat jim odvolání osob zúčastněných na řízení a umožnit jim, aby se k němu vyjádřili, a to v souladu s ustanovením § 36 odst. 2 správního řádu, dle kterého účastníci mají právo vyjádřit v řízení své stanovisko, přičemž uvedené ustanovení se uplatní

i v odvolacím řízení v rámci zkráceného přezkumného řízení dle § 98 správního řádu. Na základě uvedeného nelze učinit jiný závěr než ten, že v odvolacím řízení byla porušena procesní práva žalobců, kteří před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí vůbec neměli možnost seznámit se s podaným odvoláním a vyjádřit v řízení své stanovisko (§ 36 odst. 2 správního řádu), a to za situace, kdy změna rozhodnutí znamenala, že podnět žalobců k přezkumnému řízení byl shledán důvodným pouze částečně. Uvedenou vadu považuje soud za natolik závažnou, že z povahy věci mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného.

31. Z důvodů shora uvedených soud postupoval podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a žalobou napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení, a to pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.) a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.
32. Pro popsané vady se soud nezabýval dalšími věcnými námitkami žalobců s tím, že žalobci měli dostat prostor uplatnit je nejprve v odvolání a teprve poté, co se žalovaný v novém rozhodnutí vypořádá se všemi relevantními argumenty žalobců, bude prostor pro přezkum jeho úvah soudem.
33. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci byli ve věci úspěšní, proto jim přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náhrada nákladů řízení představuje v dané věci náklady odměny právního zastoupení žalobců, spočívající v odměně za 2 úkony (§ 11 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. – tj. převzetí zastoupení, písemné podání k soudu-žaloba), právní služby v částce 3 100 Kč za 1 úkon, celkem 6 200 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) téže vyhlášky č. 177/1996 Sb.) za každou zastupovanou osobu, sniženou o 20 % (zastupování čtyř osob § 12 odst. 4 téže vyhlášky č. 177/1996 Sb.), celkem 19 840 Kč a náhradu hotových výdajů v částce 300 Kč za 1 úkon, za dva úkony 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky č. 177/1996 Sb.), celkem 20 440 Kč. Právní zástupkyně žalobců je plátcem DPH, a proto se tato částka zvyšuje o hodnotu příslušné daňové sazby. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobcům celkem částku 24 732 Kč.
34. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu pouze těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Protože soud osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost neuložil, rozhodl, že tyto osoby nemají právo na náhradu nákladů řízení. V případě výzvy k vyjádření k žalobě ve stanovené lhůtě se dle názoru soudu nejedná o uložení povinnosti ve smyslu citovaného ustanovení, neboť s jejím nesplněním není spojen žádný nepříznivý následek, jde pouze o jazykově nepřesné poučení o tom, že osoba zúčastněná na řízení má právo vyjádřit se k žalobě a vyzývá se k tomu, aby toto právo uplatnila ve stanovené lhůtě. (srov. KÜHN Z., KOCOUREK T. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 493-494).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. dubna 2023

JUDr. Karla Cháberová v. r.
předsedkyně senátu